

УДК 378.4 (94)

М 74

Людмила МОВЧАН

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ У ВНЗ АВСТРАЛІЇ

У статті розкрито специфіку підготовки фахівців сільсько-господарства у вищих навчальних закладах Австралії; показано її ефективність та доведено необхідність творчого використання у професійній підготовці фахівців аграрного профілю у вищих навчальних закладах України.

Ключові слова: аграрна освіта, професійна підготовка, сучасна освітня політика, бакалавр сільськогосподарства, система освіти Австралії.

Однією з умов становлення України як самостійної, економічно незалежної держави є створення якісно нової системи освіти, в тому числі й аграрної. Система аграрної освіти повинна забезпечити навчання і виховання фахівця агропромислового комплексу відповідно до потреб суспільства, з урахуванням особистих якостей, кваліфікації, світогляду.

Розв'язання цього завдання передбачає перегляд організаційно-педагогічних засад підготовки студентів вищих аграрних навчальних закладів. Адрже сучасні вимоги до підготовки кваліфікованих працівників аграрного профілю потребують розробки науково обґрунтованої структури й змісту професійної аграрної освіти, а також глибокого дослідження характеру та змісту праці робітників у контексті європейської інтеграції. Тому цінним є досвід розвинених країн. Результати аналізу цього досвіду можуть сприяти збагаченню вітчизняної системи освіти, а також допоможуть уникнути повторення помилок, дадуть можливість розкрити нові підходи до розв'язання низки проблем.

На нашу думку, корисним для вітчизняної практики аграрної освіти є досвід Австралії. По-перше, австралійська вища освіта зароджувалась як ступенева, і бакалаврська підготовка була від самого початку її першою ланкою; по-друге, Австралія постійно акумулювала передовий світовий досвід у сфері освіти, пристосовуючи його до потреб свого суспільства. Протягом останніх десятиліть професійна підготовка бакалаврів сільського господарства в університетах Австралії характеризувалася впровадженням різних організаційних форм і методів, які заслуговують уваги з огляду на необхідність удосконалення підготовки вітчизняних фахівців сільського господарства.

Огляд науково-методичної літератури показав, що проблемі професійного становлення майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах присвячено значну кількість наукових праць. Загальні питання теорії і практики навчально-виховної роботи відображено в дослідженнях А. Алексюка, В. Білоусової, Н. Видишко [2], С. Гончаренко, А. Кузьмінського [5], Н. Ничкало та ін.

Методичні аспекти виховання студентів у вищій професійній школі висвітлено у працях С. Заскалито (організація самостійної пізнавальної діяльності студентів); Н. Нерух (формування гуманістичної спрямованості майбутніх агрономів); Ю. Ніколаєнка (підготовка студентів аграрних спеціальностей до професійного спілкування в іншомовному середовищі) та ін.

Професійну підготовку майбутніх фахівців сільського господарства досліджували вітчизняні науковці Л. Білан, С. Білан, В. Богатирьов, А. Галєєва [3], С. Заскалета, Н. Журавська [4], Ю. Ніколаєнко, В. Євистун [7] та ін.

Так, у кандидатській дисертації А.П. Галєєвої "Організаційно-педагогічні умови виховної діяльності у вищому аграрному навчальному закладі" розглянуто історію становлення виховної роботи у вищих аграрних навчальних закладах України, досліджено особливості методичної і теоретичної сутності виховної роботи та проаналізовано стан і специфіку виховного процесу в нових соціально-економічних умовах у вищому аграрному навчальному закладі, а також подано обґрунтування організаційно-педагогічних умов удосконалення виховної діяльності, розробле-

но систему виховної діяльності та методика її організації у вищому аграрному навчальному закладі [3].

У докторському дослідженні В.І. Свистун "Підготовка майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності" науковцем узагальнено досвід підготовки фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності у світі та Україні, показано її становлення і розвиток у вітчизняній системі вищої аграрної освіти, обґрунтовано загальні теоретико-методологічні та методичні основи підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності, визначено її концептуальну основу – комплексний підхід, з'ясовано сучасний стан підготовленості студентів аграрних ВНЗ до управлінської діяльності [7].

Становлення вищої професійної освіти за кордоном досліджували: Н. Бідюк (професійна підготовка фахівців в університетах Великої Британії); Н. Абашикіна (професійна освіта Німеччини); А. Василюк [1] (порівняльна характеристика професійної підготовки у країнах Європи); Н. Видишко [2] (професійна підготовка фахівців у коледжах Канади); Л. Зязюн (система освіти Франції) та ін.

Значний інтерес у розрізі досліджуваної проблеми становлять науково-педагогічні праці Н. Журавської. Науковець здійснила ґрунтовне дослідження підготовки викладачів-аграрників у вищих навчальних закладах країн Європейського Союзу. У спектрі її досліджень опинилися ВНЗ Франції, Німеччини, Бельгії, Італії, Люксембургу, Нідерландів і Великобританії [4].

Проте досліджень, які б стосувалися підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі в Австралії, поки що немає. Актуальність проблеми, відсутність її цілісного історико-педагогічного аналізу та потреби практики зумовили вибір нами теми презентованої статті.

Метою статті є розкрити особливості професійної підготовки бакалаврів сільського господарства в університетах Австралії.

Сьогодні в Україні створюється нова система вищої освіти (у тому числі й аграрної), орієнтована на входження до світового освітнього простору. Цей процес супроводжується суттєвими змінами у педагогічній теорії та практиці навчально-виховного процесу ВНЗ.

Як зазначається в Матеріалах другого Міжнародного конгресу ЮНЕСКО з технічної і професійної освіти, "...новий світ технологій і комунікацій, з їхнім зростаючим рівнем складності, вимагає високого рівня підготовки людського капіталу для забезпечення сталого розвитку, стабільності й навіть виживання як для окремих людей, так і для підприємств, співтовариств, націй і всього суспільства в цілому. Розвиток людського капіталу з метою забезпечення соціального й економічного розвитку, досягнення й суспільних цілей – критичний виклик XXI століття" [6].

Освіта сьогодні розглядається як одна з основних цінностей, без яких неможливий подальший розвиток суспільства. Освіта – це цілеспрямований процес виховання і навчання в інтересах людини, суспільства, держави, що супроводжується констатацією досягнення громадянином встановлених державою освітньо-кваліфікаційних рівнів. Перше місце серед країн, які на високому рівні надають освіту іноземним студентам, займають вищі навчальні заклади США (у десятку найкращих входять вищі навчальні заклади Азії, Австралії, Великої Британії). Тому врахування досвіду цих країн, наприклад, Австралії, може позитивно вплинути на розбудову вітчизняної системи освіти, у тому числі аграрної.

Урахування досвіду вказаних країн важливо ще й тому, що, як стверджує Н. Журавська, "...у зв'язку з інтеграцією освіти країн ЄС, на вищу освіту покладаються завдання орієнтуватися на запит ринку праці і відповідати їм, аналізувати, прогнозувати й утворювати нові способи діяльності та зайнятості, робочі місця відповідно до умов часу, готувати фахівців, аналізувати та передбачати динаміку змін на ринку робочої сили тощо" [4, 46].

Відомо, що на становлення системи освіти в Австралії значний вплив здійснила Європа. Так, науковці А. Василюк, К. Корсак, Н. Яковець наголошують, що серед головних здобутків Європи – прискорення розвитку систем освіти протягом останніх десятиріч, чому не було прецеденту в історії розвинених суспільств. Європейські країни, враховуючи економічні та політичні реалії, не шкодують зусиль на оновлення своїх систем освіти. До загальних тенденцій науковці відносять: розширення

охоплення дітей дошкільною підготовкою і перетворення її в кількарічний обов'язковий елемент початкової освіти; збільшення тривалості обов'язкової освіти; швидке розширення контингентів студентів, зростання кількості та різноманітності вищих шкіл за рахунок переважного розширення сектору вищої професійної освіти; підвищення значення вивчення іноземних мов; потреба оволодіння новими джерелами і засобами інформації; інтенсифікація обмінів студентами та викладачами (розширення мобільності) між різними країнами; створення, поширення та використання спільних стандартів освіти [1, 39 – 40].

Науковці А. Василюк, К. Корсак, Н. Яковець серед пріоритетів сучасної освітньої політики Європейського Союзу виділяють такі:

1. Рівність освітніх шансів щодо:
 - дітей інших національностей, мов, вірувань, емігрантів;
 - учнів, фізично або розумово неповноцінних;
 - статі.
2. Підвищення якості навчання через:
 - реформи навчальних програм;
 - відмову від енциклопедизму;
 - використання новітніх досягнень і техніки;
 - реформи системи професійної орієнтації.
3. Моделювання сучасної системи підготовки вчителів, основи якого становлять:
 - академічне навчання;
 - творче, інноваційне навчання;
 - підвищення та перевірка знань, а також удосконалення вмій учителя у процесі безперервної освіти.
4. Виховання європейця як “громадянина світу”, що охоплює:
 - виховання для миру і демократії;
 - вивчення іноземних мов;
 - релігійну, расову і суспільну толерантність відповідно до Конвенції Прав Людини;
 - побудову Європейської та інформаційної мережі;
 - обмін молоддю [1, 49 – 50].

Система вищої освіти в Австралії здійснює значний внесок у майбутнє країни і відіграє суттєву роль в інтелектуальному,

економічному та соціальному розвитку країни. Сектор вищої освіти не тільки навчає майбутніх фахівців та надає їм роботу, а й успішно розвиває економіку країни, сприяє культурним і торговельним зв'язкам між країнами. Він відіграє основну роль у розвитку знань та інновацій, що створюють економічно здорову основу для держави. Ось чому держава надає велику увагу вищій освіті та виділяє значні кошти на її розвиток. У 2003 р. був виданий Закон "Про підтримку вищої освіти", в якому порушувалися такі проблеми:

- фінансова підтримка системи вищої освіти;
- фінансова підтримка провідних цілей університетів;
- поглиблення базових знань шляхом фінансування дослідницьких можливостей Австралії для розвитку національної економіки, міжнародної конкурентоспроможності;
- фінансова підтримка студентів, які бажають отримати вищу освіту [10, 20].

Не дивно, що університети Австралії займають провідні позиції в Тихоокеанському регіоні, їхні дипломи визнаються в усьому світі. В університетах країни навчається більше 680 тис. студентів. Перелік тільки бакалаврських програм включає більше 2000 позицій.

Політичний контекст і управління освітою в австралійській моделі управління вищою освітою дуже специфічні. У країні з федеративною формою державного устрою управління освітою централізоване, відсутні органи-посередники, яким центральне міністерство могло б направляти частину своїх повноважень. Експерименти щодо створення таких буферних організацій ведуться протягом 30 років, але жоден із них (крім створення "Агенції з якості") не був визнаний вдалим. Частково це пояснюється історичними умовами формування австралійської освітньої системи.

Подальший розвиток системи освіти проходив у контексті розвитку федеративних відносин, при цьому роль центрального уряду безперервно зростала. 1991 р. на конференції керівників штатів і територій була прийнята угода, за якою система вищої освіти визначалася як сфера сумісної відповідальності. Однак Співдружність відповідала за всі функції фінансування та стратегічного планування в цій галузі. Місцевий уряд відповідав за

нагляд та участь у фінансових дослідженнях. Головний ревизор штату виконував аудиторську перевірку фінансових декларацій університетів та надавав звіт парламенту штату. Така система "подвійного контролю" часто створювала напругу між політичними намірами Співдружності та домовленостями штатів. Для запобігання конфлікту відбувалися консультації між чиновниками Співдружності та штатів, що проходили в рамках Сумісного Комітету з Вищої Освіти.

Останні зміни у структурі та ролі університетських керівних органів Австралії відбулися на фоні загальної тенденції концентрації виконавчої влади в апараті віце-канцлера. Звільнення від виконавчих повноважень спонукали до розширення деяких загальних управлінських функцій. Останнім часом у більшості вищих навчальних закладів зросли можливості старшого виконавчого посадовця, були створені посади заступника віце-канцлера зі спеціальними повноваженнями в таких сферах, як дослідницька, науково-педагогічна та міжнародна діяльність.

Інший вияв концентрації влади в апараті віце-канцлера – це створення Австралійського комітету віце-канцлерів як організації, що представляє інтереси австралійських університетів у діалозі з урядами штатів/територій та Співдружності.

Австралійський комітет проректорів (AVCC) був заснований у 1935 р. Комітет має статус компанії з обмеженою відповідальністю, яку гарантують її учасники. Члени комітету – це проректори 38 австралійських університетів. Президент комітету – професор Д.Шредер.

Комітет націлений на розвиток і просування вищої освіти шляхом співробітництва, координації та добровільної діяльності. Він визначає такі головні завдання:

- допомога проректорам у виконанні їхніх обов'язків;
- організація форуму для обговорення питань вищої освіти;
- розробка політики у сфері вищої освіти;
- допомога в реалізації цілей, вимог та інтересів австралійських університетів;
- підтримка міжнародного співробітництва;
- розповсюдження інформації про австралійські університети;

– адміністрування програм з участю австралійських університетів.

Діяльність комітету поділяється так:

1. Багатосторонні заходи.

Комітет представляє інтереси австралійських університетів у програмах університетської мобільності в Азії й Океанії, університетської мобільності в регіоні Індійського океану; вводить у регіони Систему присвоєння і переведення академічних заліків, яка була прийнята програмою; допомагає розвитку азійсько-тихоокеанської дослідницької роботи в галузі вищої освіти.

2. Двосторонні проєкти.

Австралійський комітет проректорів співпрацює з агентами вищої освіти й академічної мобільності Німеччини, Австрії, Швеції, Франції, Італії, Кореї, Японії, Китаю, Таїланду, Малайзії, Тайваню, Індонезії та Індії. Пріоритети галузі співробітництва включають адміністрування університетів, наукові зв'язки та визнання кваліфікацій.

3. Співробітництво з університетами.

Комітет здійснює контроль за міжнародними зв'язками, слідкує за дотриманням етичних принципів у наданні іноземним студентам освітніх послуг, готує видавничі публікації та звіти. Від імені австралійських університетів комітет захищає їхні інтереси з питань міжнародної освіти [8].

В історії формування педагогічних ідей чільне місце належить новітній педагогіці сучасної Австралії. Австралія велику увагу приділяє освіті і готова поділитися своїм досвідом з іншими країнами світу. У 2000 р. у навчальних закладах Австралії навчалися 182 тис. іноземних студентів (150 тис. на території країни, 32 тис. за межами країни).

Щоб підтримувати високу якість та надійність системи навчання іноземних студентів, уряд Австралії вимагає від інститутів міжнародної освіти прийняття освітнього кодексу й одночасно сам розробляє законодавчу базу, яка буде забезпечувати стабільну і регулюючу систему навчання та освіти. Як результат – австралійські дипломи визнаються у всьому світі.

Основні особливості освітньої системи Австралії:

1. У країні існує високорозвинута система освіти, яка включає вищі навчальні заклади, коледжі та освітні курси. У

країні функціонує 10 тис. шкіл, 660 коледжів та інститутів, 39 університетів.

2. У системі освіти працюють висококваліфіковані викладачі, в тому числі в таких інноваційних галузях, як інформаційні технології і комунікації.

3. Багато коледжів володіють спеціальними програмами освіти для дорослих, включаючи другу вищу освіту і, так би мовити, освіту “поза віком”.

4. В університетах пропонуються програми для студентів і аспірантів, які включають не лише традиційні гуманітарні і технічні дисципліни, а й сучасні програми навчання медіабізнесу, маркетингу, спортивного менеджменту.

5. Державні та приватні заклади професійної освіти пропонують широкий спектр програм дистанційної освіти без відриву від виробництва (бухгалтерський облік, маркетинг, туризм, готельний бізнес тощо).

6. Австралійські навчальні заклади видають дипломи єдиного національного зразка, тому студенти можуть переходити з одного освітнього рівня на інший або переходити з одного освітнього сектора на інший (наприклад, з виробничо-технічного курсу на університетську програму).

7. У навчальних закладах використовуються сучасні технології та передові методики навчання. Австралія має великий досвід у сфері дистанційної освіти, особливо з онлайн-технологій.

8. Офісорне співробітництво вищих навчальних закладів свідчить про їхній великий досвід із встановлення зв'язків і партнерських відносин із різними міжнародними організаціями в державному і приватному секторах.

9. Багато австралійських освітніх програм проходять віртуально за межами країни, що дає можливість студентам отримувати австралійські дипломи, не виїжджаючи зі своєї країни, або поєднувати освіту на батьківщині з освітою в Австралії.

10. Якість австралійської освіти розумно співвідноситься з її вартістю. За результатами дослідження, загальна сума витрат на освіту в Австралії (сюди входить плата за навчання та проживання) значно нижча, ніж в Америці та Великій Британії.

11. Австралійські навчальні заклади націлені на іноземних студентів. У багатьох існують спілки іноземних студентів та клуби випускників.

12. В австралійських навчальних закладах присутнє традиційне поважне ставлення до релігійних та культурних уподобань студентів із різних країн світу [6], [10].

Австралія приділяє освіті велику увагу. Навчальні заклади країни становлять: університети – 56%, інститути професійного навчання та коледжі – 17%, англійські мовні курси – 20%, школи – 7%. У навчальних закладах використовуються сучасні технології та передові методи навчання.

На основі дослідження ми можемо виділити такі основні характерні особливості австралійської вищої освіти, як нетрадиційні форми навчання: франчайзинг, споріднення програм, філія кампусу, офшорні навчальні заклади, корпоративні університети, міжнародні навчальні заклади, навчання на відстані, віртуальні університети. Серед основних вимог до майбутнього фахівця сільськогосподарства є: одержання фундаментальних знань, необхідних для досягнення ефективних результатів у роботі; здатність переносити компетентність з одного робочого місця на інше, від однієї ситуації до іншої; вміння конструктивного реагування на зміни, що відбуваються в технологічних процесах, ринку, методах праці.

Найбільш загальні позитивні особливості бакалаврської освіти у вищих навчальних закладах Австралії такі:

1. Рання спеціалізація та вибірковість. В університетах з першого та другого року навчання вводяться професійно орієнтовані та спеціальні дисципліни, на 3 – 4 рік – вибіркові дисципліни.

2. Одночасне одержання двох спеціальностей. У зв'язку з тим, що набір обов'язкових дисциплін першого року навчання однаковий для багатьох спеціальностей, у деяких вищих навчальних закладах надається можливість паралельного навчання і здобуття двох спеціальностей із записом в одному дипломі або отримання двох ступенів бакалавра різних спеціальностей.

3. Відсутність гуманітарних дисциплін (для агрономічних спеціальностей). У навчальних планах країни майже не трапляються філософія, культура, релігієзнавство, соціологія тощо.

Цикл соціально-економічних і технічних дисциплін спрямований у бік обраної спеціальності: сільськогосподарська політика, економіка у сільськогосподарському секторі, навколишнє середовище сільської місцевості та ін.

4. Наявність обов'язкових професійно орієнтованих дисциплін. У навчальних закладах Австралії обов'язковим є вивчення деяких профілюючих дисциплін для всіх спеціальностей. Як правило, це тваринництво, рослинництво, ґрунтознавство, сільськогосподарська економіка тощо.

Ефективній організації професійної підготовки вітчизняних бакалаврів сільського господарства сприятиме, на нашу думку, застосування австралійського досвіду стосовно ранньої спеціалізації та введення професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін на початку навчання в університеті.

Успішній організації професійної підготовки вітчизняних бакалаврів сільського господарства також сприятиме, на нашу думку, ширше використання онлайн-технологій, як це широко запроваджено в університетах Австралії.

Як зауважує Н. Видишко, вивчення становлення й розвитку професійної освіти в зарубіжних країнах та можливостей використання цього досвіду у вітчизняній системі підготовки кадрів – важливий напрям досліджень з порівняльної професійної педагогіки. Процес реформування системи професійної освіти в Україні та її інтегрування у світовий освітній простір зумовили необхідність створення в Інституті педагогіки і психології професійної освіти АПН України у травні 1995 р. першої в Україні лабораторії порівняльної професійної педагогіки (з 2000 р. це відділ порівняльної професійної педагогіки і психології). Мета її діяльності – проведення систематичних порівняльних досліджень закономірностей розвитку чинних у різних країнах систем професійної освіти з урахуванням економічного, політичного, соціального, культурного, етнічного та інших аспектів середовища, їх функціонування та виявлення можливостей раціонального використання найпрогресивнішого, новаторського, передового у вітчизняній освітній практиці [2, 172].

Протягом ХХ ст. в Україні сформувалася певна структура вищої професійної школи. Вона задовольняла вимоги свого часу. Вища школа, зокрема, набула значного досвіду підготовки фахів-

ців для різних галузей народного господарства. Тогочасні об'єктивні соціально-економічні чинники, ідеологія впливали на визначення структури, змісту, форм, методів навчально-виховної роботи у професійній школі. Ідеологічний диктат, тоталітарний тиск придушували, гальмували розвиток творчості й ініціативи. В умовах становлення демократичного суспільства, нових соціально-економічних реалій і перспектив розвитку необхідний інший підхід до організації діяльності вищої школи. Але до реформування цієї освітньої галузі треба ставитися виважено, необхідно зберегти позитивні надбання в організації діяльності вищої школи. І в жодному разі не ставати на шлях заперечення, нехтування продуктивним досвідом минулого. Треба дотримуватись істини: майбутні покоління досягатимуть успіхів лише тоді, коли впевнено "стоятимуть на плечах" своїх попередників. Не можна копіювати, сліпо запозичувати освітні системи, форми, методи навчально-виховної роботи інших країн. А такі тенденції були в минулому, коли, відкидаючи, ігноруючи своє, механічно копіювалися освітні технології німецької, американської, японської освітніх систем [4].

Отже, входження України в цивілізоване світове співтовариство неможливе без відповідної реформи національної системи вищої освіти, зокрема аграрної, оскільки політичні й економічні реформи потребують належної підготовки фахівців цієї галузі.

Ми цілком погоджуємося зі В. Свистуном, який наголошує, що проблему ефективного розвитку аграрної освіти не можна розв'язати лише за рахунок реформ організаційного, управлінського та змістового характеру. Розробляючи стратегію розвитку вітчизняної аграрної освіти, вкрай важливо враховувати всі досягнення та помилки минулих десятиліть. У зв'язку з цим необхідно спиратися на кращі досягнення світової та вітчизняної теорії і практики професійної освіти [7].

І, як ми вважаємо, саме творче використання зарубіжного досвіду, зокрема австралійського, сприятиме успішному втіленню в життя всіх намічених реформ. Досвід освітян з організації професійної підготовки бакалаврів сільського господарства в університетах Австралії цілковито відповідає основним вимогам часу і може бути використаний в Україні.

Література

1. Василюк А. Нариси з порівняльної педагогіки : навч. посібн. [для студ. вищ. навч. закл.] / А. Василюк, К. Корсак, Н. Яковець. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 119 с.
2. Видишко Н.В. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників у коледжах Канади : дис. ... канд. пед. наук. 13.00.04 / Н.В. Видишко. – Вінниця, 2010. – 250 с.
3. Галєєва А.П. Організаційно-педагогічні умови виховної діяльності у вищому аграрному навчальному закладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / А.П. Галєєва. – Дрогобич, 2010. – 20 с.
4. Журавська Н.С. Підготовка викладачів-аграрників у вищих навчальних закладах країн Європейського Союзу (Франція, Німеччина, Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди і Великобританія) : монографія / Н.С. Журавська. – Ніжин : Видавець ІПП Лисенко М.М., 2009. – 345 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А.І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
6. Матеріали другого Міжнародного конгресу ЮНЕСКО з технічної і професійної освіти (26 – 30 квітня 1999 р.). – Сеул, 1999.
7. Свистун В.І. Підготовка майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності : монографія / В.І. Свистун. – К. : Наук.-метод. центр аграрної освіти, 2006. – 343 с.
8. Academic Cooperation Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.aca-secretariat.be
9. Australia 2008 / County education profiles // Commonwealth of Australia, 2008. – 103 p.
10. Commonwealth of Australia / Australia. Australian Government // Australian Education International. – Country education profiles, 2008. – 97 p.

Мовчан Людмила. Особенности подготовки специалистов аграрного профиля в вузах Австралии. В статье раскрыта специфика подготовки специалистов сельского хозяйства в высших учебных заведениях Австралии; проанализирована ее эффективность и доказана необходимость творческого использования в профессиональной подготовке специалистов аграрного профиля в высших учебных заведениях Украины.

Ключевые слова: аграрное образование, профессиональная подготовка, современная образовательная политика, бакалавр сельского хозяйства, система образования Австралии.

Movchan Liudmyla. The peculiarities of agrarian specialists' training at universities in Australia. The article deals with the peculiarities of agricultural specialists' training at universities in Australia. We have shown its efficiency and proved the necessity of its use in agrarian specialists' professional training at higher educational establishments in Ukraine.

Key words: agrarian education, professional training, modern educational policy, the Bachelor of Agriculture, educational system of Australia.